

Íløgustuðul, søla uttanlands og ar- beiði her heima

Oddagrein

NEYVAN eru tað fleiri meiningar um, at vinnan eigur at klára seg sjálv. Tað vilja tó altíð vera nøkur men. Ti eins og tað ikki vendist frá blandingsbúskapi til marknaðarbúskap eftir einum degi, so ber heldur ikki til frá degi til dags at kappá á stokkinum, tá talan er um stuðul til vinnuna. Hevur tú verið við til at halda liv í eini vinnu við ávisum stuðuli, so er greitt, at sama vinna má sleppa at laga seg til broyttu umstøðum, áðrenn stuðulin verður tikin heilt burtur.

NÚ um dagarnar frættu vit, at íløgustuðulin verður tikin burtur til stóran part av skipunum, sum tí helst fara so loðandi á heysin. Fleiri teirra, sum hava sett seg fyri skip og hava sett alt inn á at fáa hesi skip at flóta fíggarliga, hava m.a. gjørt hetta út frá tí veruleika, at íløgustuðul varð latin. Skal hann so takast burtur átti hetta at verið gjørt í stigum, soleiðis at skipaigjararnir kundu tikið hædd fyri tí.

POLITIKARARNIR mugu gera sær greitt, at teir við at kvetta á stokkinum á henda hátt kunnu tvinga menn, i enn størri mun enn í dag, til at fara av landinum við fiskinum. Skipin eru rætt og slætt noydd til at fara av landinum við fiskinum um tey kunnu fáa bara eitt sindur meira enn prísurin er her heima. Tá telur hvørt oyrað. Hetta samþakkar ikki við ynskjið og kravið frá somu politikarum um, at fleiri virki mugu latast upp til at arbeiða fisk. Nei her veikt hægri hond ikki hvat vinstra ger. Ti tú kanst ikki bæði krevja, at fleiri flakavirki verða latin upp og so leggja viðurskiptini hjá flotanum soleiðis til rættis, at hann er noyddur at fara av landinum við sama fiski, sum tú ætlar umrøddu virki skulu arbeiða. Áhugavert vildi verið at vita, hvat Føroya Arbeiðarafelag sigur til hesa gongd, tí fyri hvønn stert, sum fer av landinum óviðgjørdur, verður minni arbeiði her á landi.

TAD, sum kann fara at henda, og sum longu fer fram, verður, at skipaigjarar verða tvingaðir til at leita sær eftir onkrum til at fígga tann partin, sum annars íløgustuðulin varð brúktur til. Bankin fer neyvan at hjálpa til, so tað kann henda, at útlendskir fiskakeyparar fara at virka sum "banki" hjá hesum mongu skipum. Afturfyri at greiða part av skyldunum hjá bátunum vilja útlendsku fiskakeyparar tryggja sær kvotuna undan Føroyum. Skipaigjararnir og teir, sum eiga kvotuna koma tá at virka sum strá menn fyri útlendingar. Onkur fiskagoymsla í Klaksvík sigst at hava fingið eyknevnið "Hoyggjuhúsið", tí har eru so nógvir strá menn. Júst henda gongd kann fara at vinda nógv uppá seg. Vit hoyra eisini um íslendingar, sum keypa upp føroysk skip og via strámenin í Føroyum sleppa at eiga kvotuna, eitt nú í Barentshavinum. Somu skip avreiða so fyri tað mesta í Íslandi og meginparturin av manningini er íslendsk. Fiskurin er okkara og sum víst á endar hann í útlandinum, tá hann átti at verið viðgjørdur í Føroyum og givið arbeiði til fólk her. Spurningurin um allan fiskin, sum fer óviðgjørdur av landinum, eigur at takast upp nú sum eitt av teimum stóru álvarsmálunum. Sjálvandi skulu menn kunna selja part av fonginum í útlandinum, um prísirnir her heima eru alt ov lágir, men her má stýring til. Tað kann so undra, at fiskakeyparar her geva so vánaligan prís. Afturvendandi spurningurin er: hava vit í heila taktið nakran fiskivinnupolitikk her á landi?

Sosialurin

Viðmerking

Vísuvers

Í blaðnum *Máltingi* - Tíðarrit um føroyskt mál og málvisindi - hevur Hjalmar P. Petersen eina grein um Vat. Forvitnisligt tilfar. Men Hjalmar P. Petersen, ið er eingin ringari enn høvuðsritstjórin á nýggju donsku føroysku orðabókini, skrivar soleiðis: «Í Aalvur kongur (!), sum Jens Chr. Svabo hevur skrivað upp, stendur hetta versið...» Seinni skrivar hann: «umframt at tað síðsta orðið í versinum er...» og uppaftur seinni: «sleiðis er orðið kent í Sigmundartaati versi 55 hjá Svabo».

Vit hava eitt Fróðskaparfelag, ið hevur sitt tilkynni til Fróðskaparsætið, helst Føroyamálsdeildina. Eg eri millum teirra, ið roknaðu við, at felagið og stovnurin skuldu vera føroyskum máli og mentan at gagni. Málið skuldi mennast og styrkjast, rokjast og gerast eitt líðiligt og rúmlikt nútíðarmál, og vit biðja spent eftir ráð og vegleiðing, m.a. eftir orðabókum. Nú fáa vit, sum ómanfyri ávíst, at vita frá málfrøðingi, ið felagið hevur latið álvarsigan setning upp í hendi, at tað eitur

ikki longur visuorindi, men *vísuvers* - tað eitur heldur ikki tattaorindi, men *táttavers*.

Orðið vers er ein dansma, komin í málið við danska kirkjumálinum - *salmeyers*. Summi kenna tað kanska so, at vers er meira kirkjuligt enn orindi - tó tað er so vanligt at hoyra fólk siga *sálmorindi*. Onkur er farin at siga vers í sambandi við verðsligar sangir, men tey flestu munnu enn siga orindi. So mikið um hetta, men eg far í á hesum stað at spyrja øll tey mongu um Føroya land, ið kvøða og dansa ella kanska nakað sum helst til kvøðing og dans, um tey nakrantíð orð hava hoyrt tikið til, at trivið verður í visuvers ella táttavers. Eg havi so aldri í min dag hoyrt nakran málborið seg soleiðis, og eg kenni meg so vísan í hesum sjálvsagda luti, at eg tori at lova finn-ingarløn ella ómaksløn til tann, ið við sannleika-próvi kann vátta, at i teirra bygd er vanligt at kvøða visu- og táttavers.

Men nú skilja vit, at høvuðsritstjórin á orðabókini

nýggju málfrøðingurin hjá Fróðskaparfelagnum, skal læra okkum nakað annað. Er hetta ein nýggj kós, ið byggir á, at dansmurnar skulu ikki bara takast upp í málið, tá ið tær rættliga hava fest seg, men i góðar í tíð undan? «Tíðin krevur kanska, at skulu vit ikki dragna afturúr, mega vit helst vera undan tíðini? Slíkur málpolitikkur man vera so sjáldsamur, at hann átti at gjørt okkum heimskend. Neyðar lesarabrevskrivarar í málteiginum hjá Sosialinum, teir munnu kenna seg fyri ongum - verða yvirhalaðir, og tað við

lit, av setursmanni.

Eg havi ikki við hesum sagt mína hugsan um donsku-føroysku orðabókina. Hon er annað mál. Min meining er, at av málfrøðingum og orðabókamonn-um eiga vit at krevja alt - teir eiga at vanda síni orð. Skulu teir ikki, hvør skal so? Tað var ein gleði fyri okkum at fáa málSENDINGAR nar í útvarpinum um morgnarnar. Men ikki skulu tit ivast í, at fólk um oyggjarnar sita undir hvørjum orði - eg sigi hetta, tí eg hugsi um eina av hesum sendingum, ið sami Hjalmar P. Petersen hevði fyrri jól. Hann tosaði um «herdaði» ljóð í málinum - um at «herda». Í orðabókini stendur um danska orðið *Hærd* - herða - s harðna, verða herdur, herðast, gerast harður. Hetta er jú í finasta lagi - men tekur ritstjórin ikki undir við síni egnu orðabók? Hvat mein-ar hann? Ella skulu vit nú syngja á Ólavsskinn - «Armin mín ger stinnan eins og «herdað» stál»?

Bárður Jákupsson

Lesarabrev

Føroya Sjómansskúli í Albert Hall

Eg las í Sosialinum 30. des. 95 um Føroya Sjómansskúla. Stjórin stúrdi fyrri, at teir verða aftursýgldir, um ikki teir fáa meiri pengar at arbeiða við og nýggi og rúmlegari holi.

Nú er tað soleiðis, at sjómenn ongantíð hava verið virkir her á landi og neyvan verða tað í bræði. Hevði tað verið ein studentaskúli, ið onga matstovu hevði, so høvdu tit hoppað á leistum fyrri teimum beinanvegin, hr. Eilíf Samuelsen.

Hyggjið bara at børnum á skúlunum í Havn. Tey lava malur um, at tey vilja hava M.T.V. aftur. Ja, tey fáa tað uttan íva treytaleyst frá Tórshavnar kommunu. Hetta seinasta hevur tó onki við Sjómansskúlan at

gera.

Landsstýrið hevur nýtt nógvir milliónir til eina fiskirannsóknarstovu beint við síðuna av Føroya Sjómansskúla. Hvat hava tit fingið. Jú tit hava fingið = 0. Tey hava ikki ánið fyrri, hvat tey gera har inni. Tað prógvar bara umrøðan i heyst av fiskastovnunum undir Føroyum.

Til Landsstýrið: Tit skulu syrgja fyrri at keypa Albert Hall beinanvegin, so at flytast kann inn har eftir páskir, so næmingar kunnu fara í roynd í summar undir normalum umstøðum. Tað er stór skomm, at næmingar - nir á Føroya Sjómansskúla skulu standa sum boy-stengur og drekka kaffi í ganginum. Tað hava teir

gjørt í skjótt 10 ár.

Tað er bara Føroya Sjómansskúli, ið ikki kann senda lærarar til eftirútbúgving vegna pengatrot.

Eftirútbúgving er eitt, eitt annað er so, at lærarar skulu kunna fara út at sigla og hava eitt upptøktul við sær, og so kunnu koma heim aftur væl upplagdir og væl motiveraðir at byrja eitt nýtt skúlaár.

«Et er et søkort at forstå, et andet er et skib at føre».

Útviklingurin er so kolo-salur í dag, at at verða aftursýgldur er ein bagatell.

Eg vil heita á lærarar og næmingar um at ganga í konvoy út í Nesið og krevja eina loysn á hollisviðurskiptunum beinanvegin.

Maskínskúlin hevur fingið nýggj holi, tillukku við tí.

Eilíf Samuelsen, lat Føroya Sjómansskúla verða tann næsta, so stjórin og lærarar kunnu arbeiða undir normalum umstøðum, og somuleiðis kunnu halda eftirútbúgving fyrri teimum navigatørum, sum enn búgva hesum klettum á, tað er lættari og bíligari at lata eitt danskt reiðari senda sínar føroysku navigatørar út í Albert Hall til eina og hvørja eftirútbúgving, enn at gjalda dýr-ar flögferðaseðlar til Danmarkar.

Fyrrverandi
sjómansskúlanæmingur

Lýsingartorgið

Tað rætta lýsingartorgið - bara í Sosialinum FIMM ferðir um vikuna